

บทที่ 1

บทนำ

พืชเป็นสิ่งมีชีวิตที่มีคุณค่า ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมากมายมหาศาลแก่มวลมนุษยชาติ นั่นคือ เป็นปัจจัยพื้นฐานหลักในการดำรงชีวิต ได้แก่ เป็นอาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค ปัจจุบันความหลากหลายทางชีวภาพของพืชเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ และกำลังได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก ไม่ใช่เฉพาะเพื่อตอบสนองต่อความต้องการปัจจัยหลักในการดำรงชีวิตเท่านั้น แต่เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงผลผลิตทางการเกษตร เป็นวัตถุดิบในภาคอุตสาหกรรม ตลอดจนการคิดค้นและผลิตยารักษาโรค เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาประเทศต่อไป ดังนั้นงานวิจัยทางด้านพฤกษศาสตร์จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อประเทศที่กำลังพัฒนา ซึ่งมีทรัพยากรธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์

จากการสำรวจและศึกษาพรรณพฤกษชาติของประเทศไทยที่มีมานานโดยบุคคลหลายกลุ่ม ยังไม่สามารถทำได้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ จะเห็นว่ายังมีอีกหลายบริเวณที่ยังไม่มีการสำรวจศึกษามาก่อน คาดว่าในประเทศไทยมีพืชที่มีท่อลำเลียงมากกว่า 15,000 ชนิด (ธวัชชัย สันติสุข, 2532) ได้มีการศึกษาทบทวนพรรณพืช และตีพิมพ์ลงในหนังสือพรรณพฤกษชาติของประเทศไทย (Flora of Thailand) ไปบางส่วน เพียง 25% ของพืชที่มีท่อลำเลียงเท่านั้น (กองกานดา ชยามฤดี, 2539) ดังนั้นการศึกษาข้อมูลความรู้และตัวอย่างพืชพรรณจึงยังต้องมีเพิ่มเติมอยู่เสมอ ในอดีตการศึกษาและสำรวจพรรณไม้ในภาคเหนือมักมุ่งเน้นไปศึกษาที่จังหวัดเชียงใหม่กันเป็นจำนวนมาก แม้ว่าจะยังมีพื้นที่ในจังหวัดอื่น ๆ หรือใกล้เคียง ซึ่งมีสภาพป่าที่อุดมสมบูรณ์เหลืออยู่ โดยเฉพาะพื้นที่ที่เป็นอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าต่าง ๆ

ปัจจุบันพื้นที่ป่าไม้กำลังลดลงอย่างรวดเร็ว โดยการบุกรุกทำลายป่าของคนหลายกลุ่ม ซึ่งเป็นไปอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง สิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยแก่พืชก็ถูกเปลี่ยนแปลงไปทำให้พรรณพฤกษชาติต่าง ๆ ที่เคยมีมากมายในอดีต มีจำนวนลดลงตามไปด้วย จึงเป็นที่น่าวิตกเป็นอย่างยิ่งว่า ในอนาคตอันใกล้นี้พืชพรรณที่เคยหาได้ง่าย ก็จะหาได้ยากขึ้น และพืชพรรณที่หาได้ยาก ก็คงจะสูญหายไปเป็นจำนวนมาก พืชชนิดที่ยังไม่เป็นที่รู้จักหรือยังไม่ได้มีการศึกษาค้นคว้า ก็อาจเป็นพืชที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ หรือเป็นยารักษาโรคที่สำคัญในอนาคต จึงควรที่จะทำการศึกษาและสำรวจพรรณพืชอย่างต่อเนื่องเฉพาะพื้นที่ ซึ่งน่าจะพบพรรณพืชใหม่ ๆ อันจะเป็นการให้ข้อมูลและความรู้ที่คุ้มค่าต่อการศึกษเกี่ยวกับพรรณพฤกษชาติของไทย และวนอุทยานน้ำตกขุนกรณ์ จ. เชียงราย ก็เป็นพื้นที่หนึ่งที่มี

ความน่าสนใจในการสำรวจและศึกษาพรรณไม้ เพื่อเป็นการอนุรักษ์ ส่งเสริมวนอุทยานแห่งนี้ให้คงอยู่ เป็นทรัพยากรของชาติที่จะอำนวยประโยชน์อันยั่งยืนแก่ประชาชน และผู้สนใจทั่วไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อสำรวจและรวบรวมพรรณไม้ดอก พืชไม้พุ่ม ไม้ร่อเลื้อย และไม้เถาเนื้อแข็งชนิดต่าง ๆ ในบริเวณวนอุทยานน้ำตกขุนกรณ์ จังหวัดเชียงราย พร้อมทั้งศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ทางพฤกษอนุกรมวิธาน จัดทำรูปวิธานจำแนกสกุล จำแนกชนิด และจัดทำคำบรรยายลักษณะของพืชแต่ละชนิด เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานทางอนุกรมวิธานต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย